

112/1982 Sb. **Vyhláška ministra zahraničních věcí o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o společných státních hranicích**

Účinný od:	30.06.82	Částka:	21/1982 Sb.
Zrušen dnem:	dosud platí	Vydaná dne:	29.09.82
Druh:	Mezinárodní smlouva		
Autoři předpisu:	Ministr zahraničních věcí		
Derogace:	novelizován		Předpis zveřejněn ve Sbírce zákonů

**112/1982
VYHLÁŠKA**

ministra zahraničních věcí

ze dne 18. srpna 1982

o Smlouvě mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o společných státních hranicích

Dne 3. prosince 1980 byla v Praze podepsána Smlouva mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o společných státních hranicích. Smlouva vstoupila v platnost na základě svého článku 34 dnem 30. června 1982.

České znění Smlouvy se vyhláší současně.

**První náměstek:
Ing. Knížka v. r.**

SMLOUVA

mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o společných státních hranicích

Československá socialistická republika a Německá demokratická republika,

vedeny snahou dále upevňovat těsné přátelské styky k prospěchu obou států a jejich národů v duchu Smlouvy o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou ze dne 3. října 1977,

vycházejíce z toho, že společné státní hranice spojují národy obou států,

s cílem prohlubovat spolupráci při zajišťování průběhu a vyznačování společných státních hranic,

dohodly se uzavřít tuto smlouvu.

K tomu účelu jmenovali svými zmocněnci:
prezident Československé socialistické republiky

Dr. Lubomíra Štrougala,
předsedu vlády,

Státní rada Německé demokratické republiky

Willi Stopha,
předsedu Rady ministrů,

kteří po výměně svých plných mocí, jež byly shledány v dobré a náležité formě, se dohodli takto:

Č Á S T I
PRŮBĚH A VYZNAČENÍ STÁTNÍCH HRANIC
Č l á n e k 1

(1) Státní hranice mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou od styku státních hranic smluvních států a státních hranic Polské lidové republiky ke styku státních hranic smluvních států a státních hranic Spolkové republiky Německa tvoří historicky vzniklé a v době podepsání této smlouvy existující společné státní hranice.

(2) Průběh státních hranic mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou je stanoven a znázorněn v hraniční dokumentaci o průběhu a vyznačení společných státních hranic (dále jen "hraniční dokumentace"), která tvoří nedílnou součást této smlouvy.

(3) Státní hranice mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou jsou dále stanoveny Protokolem mezi vládou Československé republiky, vládou Polské lidové republiky a vládou Německé demokratické republiky, o vytyčení československo-polsko-německého trojmezí státních hranic a o udržování hraničního znaku, jímž je toto trojmezí vyznačeno ze dne 27. března 1957.

Č l á n e k 2

Hraniční dokumentaci tvoří:

- a) hraniční mapy v měřítku 1:2500,
- b) hraniční nárysy v měřítku přibližně 1:1000,
- c) titulní list pro každý hraniční úsek,
- d) přehledný list pro každý hraniční úsek v měřítku 1:25 000,
- e) list vysvětlivek,
- f) popis průběhu státních hranic pro každý hraniční úsek.

Č l á n e k 3

(1) Státní hranice ohraničují výsostná území smluvních států na zemském povrchu, jakož i svislým směrem ve vzdušném prostoru a pod zemským povrchem.

(2) Státní hranice na mostech, jezích, přehradních hrázích a jiných stavbách na hraničních vodách probíhají tak, jak to odpovídá jejich průběhu ve vodě.

Č l á n e k 4

(1) Hraničními vodami jsou:

- a) úseky vodních toků, jimiž probíhají státní hranice (hraniční vodní toky);
- b) povrchové a podzemní vody v profilech, v nichž je protínají státní hranice.

(2) Hraničními silnicemi, hraničními cestami a hraničními příkopy jsou úseky silnic, cest a příkopů, jimiž probíhají státní hranice.

Č l á n e k 5

(1) Střednice hraničního vodního toku nebo jeho hlavního ramene je vyrovnaná plynule probíhající čára, která je od obou vyrovnaných břehových čar stejně vzdálena.

(2) Hlavním ramenem hraničního vodního toku je rameno, které při středním stavu vody má největší průtok.

(3) Za břehové čáry se považují čáry mezi vodním tokem a přilehlým pobřežním územím. Kde nelze břehové čáry bezpečně zjistit, pokládají se za ně zpravidla čáry, které tvoří okraje rostlinného porostu podél hraničního vodního toku.

Č l á n e k 6

(1) Nepohyblivé státní hranice jsou:

- a) na pozemních úsecích, jakož i na místech, kde z pozemního úseku vcházejí do střednice hraničního vodního toku nebo z jeho střednice vycházejí na pozemní úsek;
- b) na místech, kde protínají hraniční vody;
- c) v zátopové oblasti ve vodní nádrži Fláje od dvojice hraničních znaků 1/2 ČS/DDR k dvojici hraničních znaků 2 ČS/DDR tak, jak je stanoveno v hraniční dokumentaci.

(2) Hraniční silnice, hraniční cesty a hraniční příkopy jsou znázorněny v hraniční dokumentaci. Na jejich začátku a konci jsou osazeny dvojité hraniční znaky a podélně oboustranně zpravidla střídavě jednotlivé hraniční znaky. Jakékoliv pozdější změny polohy hraničních silnic, hraničních cest a hraničních příkopů nemají vliv na průběh státních hranic, pokud nebude zvláštní dohodou smluvních států stanoveno jinak.

Č l á n e k 7

(1) Státní hranice v hraničních vodních tocích, s výjimkou Labe, jsou určeny střednicí hraničních vodních toků nebo jejich hlavních ramen a jsou pohyblivé. Při přirozených pozvolných změnách polohy hraničního vodního toku, popřípadě jeho hlavního ramene, sledují státní hranice trvale tuto střednici.

(2) Pokud následkem přirozených procesů dojde k náhlým změnám polohy hraničního vodního toku, zabezpečí smluvní státy obnovení polohy hraničního vodního toku, jak byla před touto změnou. Do té doby jsou státní hranice určeny střednicí hraničního vodního toku tak, jak byla před touto náhlou změnou. Jen pokud je obnovení původního stavu technicky neúčelné nebo je spojeno s nepřiměřenými náklady, dohodnou se smluvní státy, zda se změní charakter existujících státních hranic nebo zda bude jejich průběh nově stanoven.

(3) Při provádění vodohospodářských nebo jiných stavebních opatření na hraničních vodních tocích nesmí být poloha hraničních vodních toků měněna. Pokud by tato opatření měla za následek změnu polohy hraničního vodního toku, mohou být provedena jen tehdy, vysloví-li smluvní státy souhlas s novým stanovením průběhu nebo charakteru státních hranic.

(4) Hraniční vodní toky jsou znázorněny v hraniční dokumentaci. Na jejich začátku a konci jsou osazeny dvojité hraniční znaky a podélně oboustranně zpravidla střídavě jednotlivé hraniční znaky.

Č l á n e k 8

(1) Na hraničním vodním toku Labi jsou státní hranice určeny střednicí plavebního koryta a jsou pohyblivé. Při přirozených pozvolných změnách plavebního koryta trvale sledují tuto střednici.

(2) Střednici plavebního koryta hraničního vodního toku Labe se rozumí vyrovnaná souvislá čára, která je stejně vzdálena od obou čar ohraničujících plavební koryto.

(3) Plavebním korytem hraničního vodního toku Labe se rozumí nejhlubší část řečiště používaná pro plavbu lodí, ohraničená souvisle probíhajícími čarami a zaměřená příčnými profily.

Č l á n e k 9

(1) Státní hranice mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou jsou rozděleny na dvacet tři hraničních úseků.

(2) Hraniční úsek I začíná na styku státních hranic smluvních států se státními hranicemi Polské lidové republiky v hraničním vodním toku Lužická Nisa.

(3) Hraniční úsek XXIII končí na styku státních hranic smluvních států se státními hranicemi Spolkové republiky Německa.

Č l á n e k 1 0

(1) Průběh státních hranic je vyznačen v terénu přímo hraničními znaky osazenými v čáře státních hranic nebo nepřímo hraničními znaky osazenými zdvojeně nebo střídavě podél státních hranic.

(2) Průběh státních hranic je v době podpisu této smlouvy vyznačen těmito hraničními znaky:

- a) základními hraničními mezníky na počátku hraničních úseků;
- b) hlavními, mezilehlými a doplňkovými hraničními mezníky uvnitř hraničních úseků;
- c) deskami nebo jinými znaky na skalách a v silničních tělesech;
- d) třemi monolity tvaru trojbokých komolých jehlanů na styku státních hranic smluvních států a státních hranic Polské lidové republiky v hraničním vodním toku Lužická Nisa osazenými po jednom monolitu na výsostném území těchto států.

(3) Tvar, rozměry, materiál, vzhled, označení a poloha hraničních znaků jsou stanoveny v hraniční dokumentaci.

(4) K vyznačení průběhu státních hranic jinými hraničními znaky, než je stanoveno v hraniční dokumentaci, může dojít jen na základě dohody příslušných orgánů smluvních států.

Č Á S T I I

UDRŽOVÁNÍ STÁTNÍCH HRANIC A JEJICH VYZNAČENÍ

Č l á n e k 1 1

(1) Smluvní státy zabezpečí, aby byl průběh státních hranic vždy jednoznačný, zřetelný, geodeticky zajištěný a aby byla o tom vedena náležitá dokumentace.

(2) Smluvní státy budou udržovat a podle potřeby obnovovat hraniční znaky a na svém výsostném území umístěná vyznačení trigonometrických, polygonových a jiných měřických bodů, které slouží k vyměřování státních hranic.

Článek 12

Smluvní státy budou udržovat hraniční vody, jejich břehy a technické stavby tak, aby byl zabezpečen stanovený průběh a charakter státních hranic, jakož i náležitá ochrana hraničních znaků.

Článek 13

(1) Smluvní státy zabezpečí, aby na jejich výsostném území byl podél suché části státních hranic udržován pruh o šířce 1 m a kolem každého hraničního znaku osazeného mimo čáru státních hranic kruhová plocha a poloměru 1 m bez vysokého porostu. Výjimku tvoří porosty ke zpevnění břehů, jakož i chráněné stromy a keře.

(2) Vysazování vysokých kultur, jakož i budování staveb nebo zařízení v pruzích nebo kruhových plochách uvedených v odstavci 1 není dovoleno. Tento zákaz neplatí pro stavby a zařízení určené k ochraně státních hranic nebo pro veřejnou dopravu anebo pro jiné veřejné účely. Výjimečně lze vybudovat jiné stavby nebo zařízení se souhlasem příslušných orgánů daného smluvního státu.

Článek 14

Na základě opatření provedených podle článku 13 odstavec 1 nevzniknou nároky vůči druhému smluvnímu státu.

Článek 15

V čáře státních hranic nesmějí být umístěna žádná označení hranic vlastnictví. Ohraničení přiléhajících pozemků lze označit směrníky, které musí být vzdáleny nejméně 3 m od čáry státních hranic.

Článek 16

Pokud mají být provedeny práce k vyhledávání nebo dobývání nerostného bohatství uvnitř pruhu 50 m po obou stranách státních hranic, stanoví příslušné orgány smluvních států společně opatření k zajištění průběhu a vyznačení státních hranic.

Článek 17

(1) Smluvní státy zabezpečí každých pět let společné přezkoušení hraničních znaků, jakož i pruhu uvedeného v článku 13 odstavec 1, a současně odstranění zjištěných nedostatků. První společné přezkoušení bude zahájeno tři roky po vstupu této smlouvy v platnost.

(2) V případě potřeby příslušné orgány smluvních států zabezpečí ve vzájemné dohodě provedení mimořádných opatření k zaměření a vyznačení průběhu státních hranic.

Článek 18

Smluvní státy zabezpečují udržování hraničních znaků v takovém stavu, aby jejich tvar, rozměry, materiál, vzhled, označení a poloha odpovídaly hraniční dokumentaci.

Článek 19

(1) Smluvní státy zabezpečují udržování hraničních znaků takto:

- a) hraniční znaky osazené přímo v čáře státních hranic v hraničních úsecích I, II, V, IX, X, XIII, XIV, XVII, XVIII, XXI a XXII udržují příslušné orgány Československé socialistické republiky a v hraničních úsecích III, IV, VI, VII, VIII, XI, XII, XV, XVI, XIX, XX a XXIII příslušné orgány Německé demokratické republiky;
- b) hraniční znaky osazené na výsostném území Československé socialistické republiky udržují příslušné orgány Československé socialistické republiky; hraniční znaky osazené na výsostném území německé demokratické republiky udržují příslušné orgány Německé demokratické republiky;
- c) hraniční znaky na styku státních hranic smluvních států a státních hranic Polské lidové republiky a udržují podle příslušné dohody.

(2) Příslušné orgány smluvních států mohou dohodnout jiné rozdělení udržování hraničních znaků, než je stanoveno v odstavci 1 písmeno a).

Článek 20

(1) V případě zjištění ztráty, zničení, poškození nebo změny polohy hraničního znaku se příslušné orgány smluvních států budou o tom informovat a zabezpečí odstranění těchto nedostatků v souladu s článkem 19 odstavec 1.

(2) V případě potřeby lze se souhlasem příslušných orgánů smluvních států osadit další hraniční znaky, přemístit ohrožené hraniční znaky na bezpečná místa, nebo pozměnit přímé vyznačení státních hranic na nepřímé nebo naopak.

Článek 21

(1) Náklady na udržování hraničních znaků nese ten smluvní stát, který je podle článku 19 odstavec 1 za jejich udržování odpovědný.

(2) V případě poškození, zničení, odstranění nebo změny polohy hraničního znaku nese náklady na jeho opravu nebo obnovení ten smluvní stát, z jehož výsoštného území jednání vzešlo, nelze-li zjistit, z kterého výsoštného území toto jednání vzešlo, nese náklady ten smluvní stát, který hraniční znak udržuje.

Článek 22

(1) Smluvní státy zabezpečí každých deset let společné měřické přezkoušení průběhu státních hranic a současné odstranění zjištěných nedostatků.

(2) Pokud se při společném měřickém přezkoušení průběhu státních hranic zjistí, že došlo ke změně polohy hraničního vodního toku ve smyslu článku 7 odstavec 1 nebo článku 8 odstavec 1, a tím ke změně průběhu pohyblivých státních hranic, vyhotoví se o tom příslušné měřické a hraniční dokumenty.

(3) Zjistí-li se, že došlo ke změně polohy hraničního vodního toku ve smyslu článku 7 odstavec 2, a pokud se smluvní státy dohodly na změně charakteru existujících státních hranic nebo na stanovení jejich nového průběhu, provedou se společně potřebné vyměřovací a vyznačovací práce a vyhotoví se o tom příslušné měřické a hraniční dokumenty.

Článek 23

Měřické a hraniční dokumenty o změnách průběhu pohyblivých státních hranic uvedených v článku 22 odstavec 2 a dokumenty o změnách charakteru existujících státních hranic vyžadují schválení podle právních předpisů smluvních států. Dokumenty vstupují v platnost a stávají se součástí hraniční dokumentace dnem výměny nót o jejich schválení. Příslušné orgány smluvních států ukládají dokumenty, které pozbyly platnosti, nejméně po dobu patnácti let.

Článek 24

Veškeré vyměřovací a vyznačovací práce podle části II této smlouvy provádějí příslušné orgány smluvních států společně. O těchto pracích se vyhotovují příslušné dokumenty.

ČÁST III SPOLEČNÁ KOMISE Článek 25

(1) Zřizuje se Společná komise (dále jen "Komise"), kterou tvoří delegace Československé socialistické republiky a delegace Německé demokratické republiky, každá o pěti členech.

(2) Příslušné orgány smluvních států jmenují vedoucí svých delegací, jejich zástupce a další členy delegací.

(3) Vedoucí delegací mohou přizvat k práci Komise experty a pomocné síly.

(4) Vedoucí delegací nebo jejich zástupci mohou vstupovat spolu v přímý styk za účelem organizace prací a plnění úkolů Komise.

Článek 26

(1) Komisi přísluší tyto úkoly:

- a) provádět opatření stanovená v člancích 17 a 22 této smlouvy;
- b) provádět další opatření z pověření příslušných orgánů smluvních států.

(2) Komise vypracuje pro svou společnou činnost pracovní řád.

Článek 27

(1) Zasedání Komise se konají, není-li dohodnuto jinak, střídavě na výsoštných územích smluvních států. Řídí je vedoucí delegace smluvního státu, na jehož výsoštném území se zasedání koná.

(2) O každém zasedání Komise se vypracuje protokol ve dvou vyhotoveních, každé v jazyku českém nebo slovenském a německém.

(3) Protokoly Komise vstoupí v platnost dnem, kdy si vedoucí delegací sdělí, že byly schváleny příslušnými orgány smluvních států.

Článek 28

(1) Smluvní státy hradí náklady spojené s činností svých delegací v Komisi a jimi přizvaných expertů a pomocných sil.

(2) Ostatní náklady vzniklé v souvislosti s činností Komise hradí smluvní státy rovným dílem, pokud není dohodnuto jinak.

Č l á n e k 2 9

Členové delegací v Komisi, experti a pomocné síly musí být při výkonu činnosti podle této smlouvy v blízkosti státních hranic na výsoštném území druhého smluvního státu vybaveni hraničním průkazem.

Č l á n e k 3 0

Ustanovení části III této smlouvy se nedotýkají Smlouvy mezi Československou socialistickou republikou a Německou demokratickou republikou o spolupráci na společných státních hranicích a o vzájemné pomoci v hraničních otázkách ze dne 8. září 1976.

Č Á S T I V Z Á V Ě Ř E Č N Á U S T A N O V E N Í Č l á n e k 3 1

(1) Změny průběhu státních hranic se provádějí pouze smlouvou uzavřenou mezi smluvními státy. Tím nejsou dotčena ustanovení článku 7 odstavec 1 a článku 8 odstavec 1.

(2) Smluvní státy zaručují, že v případě změn průběhu státních hranic podle odstavce 1 a s tím souvisejícím přechodem částí výsoštného území jednoho smluvního státu k výsoštnému území a do vlastnictví druhého smluvního státu je zajištěno vyrovnání ploch území mezi smluvními státy, přičemž nároky na odškodnění vůči druhému smluvnímu státu jsou vyloučeny. Přechodem těchto částí území zanikají všechna dosavadní práva k dotčeným pozemkům včetně práv ke stavbám a zařízením, které se na nich nacházejí.

Č l á n e k 3 2

Smluvní státy si sdělí, které orgány budou příslušné ve smyslu této smlouvy.

Č l á n e k 3 3

K provádění této smlouvy mohou sjednávat příslušné orgány smluvních států dohody.

Č l á n e k 3 4

Tato smlouva vyžaduje ratifikaci a vstoupí v platnost dnem výměny ratifikačních listin. Výměna ratifikačních listin se uskuteční v Berlíně.

Č l á n e k 3 5

Tato smlouva se uzavírá na neurčitou dobu. Ustanovení její části I a tohoto článku nelze vypovědět. Ostatní ustanovení této smlouvy lze vypovědět po uplynutí deseti let od jejího vstupu v platnost. Výpověď nabývá účinnosti uplynutím dvou roků následujících ode dne výpovědi.

Tato smlouva byla sepsána dne 3. prosince 1980 v Praze ve dvou vyhotoveních, každé v jazyku českém a německém, přičemž obě znění mají stejnou platnost.

Na důkaz toho zmocněnci tuto smlouvu podepsali a opatřili ji svými pečeti.

**Za
Československou socialistickou republiku:
Dr. L. Štrougal v. r.**

**Za
Německou demokratickou republiku:
W. Stoph v. r.**